

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Exedræ Ecclesiasticæ Sive Concionvm Moralium ... t. ...

In Dominicas totius anni

Schrötter, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1687

VIII. In Domin. III. Post Epiphan. Filii regni ejicientur in tenebras exteriores.
Matth. 8. Arg. Proscriptio Filiorum regni.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56286](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56286)

CONCIO VIII.
IN DOMINICA III. POST EPIPH.

Filii regni eiicientur in tenebras

exteriores. *Matth. 8.*

ARGUMENTUM.

PROSCRIPTIO FILIORUM REGNI.

I. **N**ihil infelicius homini mi-
fero, quam aliquando ex-
titisse felicem. *A.* Nihil
gravius, atque iniquius,
quam de culmine felici-
tatis in abyssum miseriarum devolvi.
Nihil intolerandum magis, quam de
folio ad strivam, de sibiua ad subulam,
de libertate ad catastam metaphorâ
perquam aspera translatum esse.

*Infelicitas
maxima
fuisse feli-
cem.*

*Iob. 29. 1.
Lyrab. 1.*

Ejusmodi infortunium creditur de-
plorasse vivorum patientissimus Jobus;
quum in sterquilinio positus exulula-
ret: *Quis mihi det, ut sim juxta menses
pristinos?* q. d. Lyrano Interprete: Haud
me lancinat, tam profundè prolapsum
esse, aut à planta pedis usque ad verti-
cem capitis ulcere pessimo ierustatum;
aut acerbissimis excruciatum dolori-
bus; quam quondam extitisse fortuna-
tum, ac opulentum, jam verò miserum,
ac mendicum evasisse. *Quis mihi tri-*

*buat, &c. Antehac lavabam pedes meos
butyro, & petra fundebat mihi rivus olei,* *Ibid. v. 6.*
jam verò testâ radere saniem meam co-
gor. Antehac stipabant me equites, si
fortè procederem ad portam civitatis,
& *videntes me juvenes abscondebantur,* *Ibid. v. 7.*
senes assurgentes stabant; nunc autem ab-
ominantur me, & halitum meum ex-
horruit uxor mea. Antehac si luberet
cælum adire, *sedebam primus, & quasi* *Ibid. v. 25*
Rex circumstante exercitu; jam verò ad
incitas redactus, factus sum omnium
novissimus, & cum vermibus habitatio
mea, & finetum solium meum. *Quis
mihi tribuat, &c.*

Ita quem tot strages pecorum, ac fi-
liorum invictum, tot ruinæ possessio-
num, ac domorum inconcussam, tot
tantæque plagæ infractam, atque ada-
mantinum invenerant, sola memoria
pristinæ felicitatis, propè infirmum, ac
enervem prostituit.

At si terrenæ beatitudinis revolutio, si fucata ementitæque felicitatis catastrophe tam validè lancinat hominem miserum, exigite quæso, quam intolerandus futurus epilogus, ubi filii excelsi, filii incliti, filii regni proscribentur, & ex imperio, quod illos manebat, ad catastas; ex luce honorum, ac dignitatum, ad caliginem infamiæ, ac dedecorum; ex Superis ad inferos irreparabili damno, inexplicabili infortunio amandabuntur? Quid autem causæ? Sinite me paulò exactiùs easdem rimari, ne fortè ignorantia lapsi, cum iisdem eadem multemur calamitate.

PARTITIO.

Expendenti mihi favores cælestes alienigenis à Christo Domino dispensatos, occurrit ex eodem fonte illos æquè redundasse, ac ingratias in filios regni. Etenim ut illos gratiosissimos reddidit Fides, Spes, Charitas cum omni intensione perfecta; ita ex adversum istos defectus earumdem virtutum exosissimos. Quemadmodum illi virtutum Theologicarum exercitio gratiam sibi coacervarunt; ita hi defectu earundem profuderunt. Ut illis contulere calculum virtutes divinæ ad regnum; ita his piacula suffragium ad supplicia.

§. I.

Fides candidatos Regni efficit.

I. Primum suffragium ac calculus alienigenis pro Regno collatus, jure fidei prærogativæ adscribitur.

Hæc enim, ut est sperandarum substantia rerum, & omnis sanctitatis, ac gratiæ basis, ita & gloriæ.

Auræ eloquentiæ Præsul D. Chrysofostomus, expendens promissiones cælestis factas, advertit, primam omnium in particulari regni cælestis, latroni (quem etiam opinatur Ægyptium, ac gentilem extitisse,) factam. Res profectò mira, nec vacans mysterio.

Magnus, & inclytus Dei servus extitit Abrahamus, qui vocanti obtemperaturus Numini, patriam, parentes, sanguinem deseruit, qui ambulavit coram Domino in omni perfectione virtutum, qui accinctus erat, amore ipsius proprium filium, sibi que dilectissimum Isaac in holocaustum devovere, qui meritis, ut ex lumbis ipsius Filius Dei carnem sumeret; & tamen duntaxat terram, non cælum eidem pollicitus est. *Dabo tibi, & semini tuo terram peregrinationis tue, omnem terram Chanaan in possessionem eternam.*

Magnus, & primæ admissionis servus Moyses, qui in omnia elementa imperium exercuit, & Pharaonem plagis decem castigatum, in profunda Oceani demersit, qui totas noctes in consortis sermonis Domini traducere solitus erat; qui animam ipsam efflavit in amplexu, & basio Domini. *Mortuus est Moyses in osculo Domini.* Et tamen non est dignus habitus, ut videret faciem ipsius; Unde ei dictum in extasi: *Posteriora mea videbis, faciem autem meam non videbis.*

Magni, ac præcellentes erant coram Domino cæteri Patriarchæ, ac Prophetæ, quibus concedita eloquia Domini, qui arcana penetrarunt mysteria, & sancti-

*S. Chrysofostomus
hom. de
bono latrone.*

*Gen. 17. 8.
9.*

*Dent. 44.
Exod. 33.*

Latroni
primò
regnum
cælorum
promissum,
& cur.
Luc. 23. 43.

sanctimoniâ vitæ præstabant; & tamen nulli in specie regnum cælorum promissum legitur. Solus latro, qui antè sibi thesaurizavit iram, in die iræ; unus sicarius, qui merebatur millies in rotam agi, aut in crucis subfellium evehi; hic audiit primus felicissimum hoc nuntium: *Hodie mecum eris in paradiso.* Unde quæso hoc?

Revocant sibi nonnulli doctrinam D. Bernardi notantis, quòd alii cælum mercentur, alii furentur; & cogitant hunc nocturnum furunculum arte sua usum, subque tempus prodigiosæ ecclipsæ illud clanculum conscendisse, & occupasse.

Matth. II.
12.

Occurrit aliis illud Christi Vindicis nostri: *Regnum cælorum vim patitur, & violenti rapiunt illud*, & arbitrantur, hunc latronem, hominem violentum, viribus suis usum, illud expugnasse atque diripuisse.

Meditatur alter Christum Assertorem nostrum tanquam summum Pontificem fecisse pontem, (nimirum crucis suæ) quo transirent prædestinati per mare rubrum, ex Ægypto in terram promissionis, & latronem tanquam viarum infessorem, illum primum occupasse, ac transivisse.

Verùm præfatus Doctor gratiam hanc sicario huic collatam, imprimis merito fidei imputat; quòd Christum Dei virtutem in infirmitate; Regem sæculorum in cruce, Dominum cæli & terræ in Passione; Judicem vivorum, ac mortuorum in damnatione crediderit. Quippe in stipitem actus, defixis in unum Christum Dominum oculis, contemplabatur singularem ipsius patientiam, divinam in crucifixores ipsos cie-

mentiam ac charitatem, pietatem in Matrem, fiduciam & resignationem erga Patrem æternum, & tandem sublimiore illustratus lumine, quam fidem animo concepit, eructavit: *Memento mei Domine in regno tuo*, q. d. Credo firmiter te Dominum, non hujus mundi, sed cæli; credo, te Filium Dei, Agnum illibatum, ad occisionem pro mundi salute ductum; credo ac profiteor, te in ara Crucis tanquam Arbitrum inter nos, ac DEUM Patrem constitutum; seu, ut summum Sacerdotem offerre holocaustum, in eoque tibi commendatos habere dilectos tuos; supplico itaque demisè: *Memento mei Domine*, non eo fine, ut me ab his tormentis eximas, sed ut à sempiternis liberer. *Memento*, non ut vitam hanc caducam mihi proroges, sed ut alteram perpetuam indulgeas. *Memento*, ut quem socium nactus es in tormentis, eundem in consortium etiam regni tui admittas. Quid perfectiùs? quid mirabiliùs fingi potuit hac fide? Nullas ille Scripturas legerat, nullos Prophetas audierat, nullum signum patrasse Christum viderat, non mortuos suscitantem, non dæmonia effugantem, non mari imperantem observaverat. Nec dixit ad eum Christus, quemadmodum Petro: *Sequere me, & faciam te piscatorem hominum*; nec pollicitus est illi, quemadmodum discipulis suis, quòd assessurus sibi esset in iudicio; nullum quin etiam verbum de regno cælorum, aut de gehenna ab eo audierat; & tamen quando eum Petrus negabat in terra, ipse latro eum confitebatur in cruce; quum Petrus vilissimæ ancillæ minas tolerare non sustinuit, hic homi-

Fides latronis eximia.
Luc. 23.

cida circumstantem undique populum, quasi è specula despiciens, propalam, eum enuntiavit; cum alii despicerent miracula patrantem, hic confessus est in ligno pendentem. *Memento mei Domine.*

Hac fide superavit Abraham, vicit Moysen, & longo post se intervallo destituit Prophetas. Nam quid mirum est, si Abraham credidit Deo de cælo loquenti, aut per angelos fermocinanti? Quid mirum si credidit Moyses de medio flammæ loquenti, & in tubæ clangore, ac tonitru præsentiam suam contestanti, aut propria auctoritate legem danti? Quid mirum si credidit Propheta, vel Dominum in throno videntes, vel alio modo, quantum fas erat humanæ naturæ, eum intuentes? Nonne vel infidelis quisque hoc artificio ab errore revocaretur? At si magnum extitit illud opus fidei in Patriarchis, ac Prophetis, maximum profectò in Latrone, qui nec curuli regio insidentem vidit, nec de cælo loquentem audivit, nec per angelos disponentem arbitratus est; & tamen in tormentis sibi sociatum, tanquam in gloria sedentem deveneratus est, in cruce tanquam in throno regnantem obtestatus est, inter convitia ac blasphemias Deum suum confessus est. *Memento mei.*

Hujus fidei prærogativa meritis est, ut præ cæteris primatus illi regni empyrei deferretur. *Hodie mecum eris in paradyso;* nimirum in regione pacis, in terra viventium, in gloria mea, in paradyso voluptatum omnium seminario. Mecum eris nec unquam à latere meo recedes, quod in cruce stipabas. O verè ineffabile fidei meritum, ac stipendium!

ô supereminentem incomparabili differentia à filiis regni prærogativam!

III. Succedat huic Latroni (ut alios mittam) centurio hodiernus, & ipse gentilis. Quanta & hujus viri, quàm excellens, quàm mira, ac stupenda fides! Exoratus Dominus noster per amicos ipsius, ne dedignaretur servo ipsius in extremis posito succurrere, annuit lubens, & se venturum, ac curaturum illum promisit. Quod ubi Centurioni relatum esset, illico sese proripuit, obviam processit, seque indignissimum tantæ Majestatis præsentia contestatus est. Patere, inquit, Domine, quòd incoram compaream, atque obsequia mea deferre præsumam. Indignitas mea propalam hic sese tibi subjicit, quæ tuam Majestatem intra Laris angustias suscipere haud sufficit. Sileni te ludum ludere ominor, & sub humanitatis sipario adorandæ Divinitatis imaginem occultere. Prodigia tua id evincunt, & vel obcæcatum intellectum in captivitatem fidei cogunt. Proinde id unum à te efflictim exoro: *Tantum dic verbo, & sanabitur puer meus.* Manda & ad imperium tuum fugabitur langvor, emigrabit paralysis. Etenim si verbis meis parent milites, qui sub potestate sum constitutus! quantò magis tibi obsecundabunt morbi, adversum delicta militantes, qui omnem exuperas potestatem? Si ego polleo advocare, vel amandare meos Tyrones in subjectione, quid nitu nictu, aut nutu unico in dominatione. Tuo, ut credo, imperio, tuo *Fiat* conditus est hic orbis maximus, cum non esset; quidni eodem restauretur minimus, posteaquam fatiscere occæpisset. *Tantum dic verbo &c.*

Centurionis fides

Matth. 8

Quam

§. II.

Quam professionem non citra admirationem audiens Christus, encomio luculentissimo de prædicavit dicens: *Non inveni tantam fidem in Israël.* Non reperi tam perfectum fidei actum in omni populo Judaico; non reperi in ullo, qui sanitatis gratia me accessit, aut recessit. Et si enim eximiam de potentia miraculorum opinionem plerique conceperint, nullus tamen eorum se verbo redonandum sanitati confitens est. *Non inveni tantam fidem in Israël.* Eapropter etiam audire meritis: *Multi venient ab Oriente & Occidente (inter quos & tu) & recumbent cum Abraham, Isaac, & Jacob in regno calorum, Filii autem regni ejicientur in tenebras exteriores.*

Ibid.

Fides nostra exigua.

Conferamus jam fidem nostram, cum fide hujus Centurionis, ac Latronis. Quotus quisque tam firmiter, tam sublimiter credit, atque hic turmæ ductor, Deum sibi, (si ad salutem ipsius, vel gloriam suam expediret) verbo unico succurrere posse, suosque angores, ac ægritudines semovere. Quotus quisque firmâ fide assentitur, creditque cum Latrone etiam ipsi Christo non nisi per multas tribulationes iter in cælestia regna patere? Eheu quoties defectu fidei in afflictionibus nostris, tanquam in tempestate constituti, cum Petro incipimus mergi, & animum abijcere? Quoties in iis, in quibus rationis basim firmare non possumus, turbamur? Quoties contra ingruentes blasphemiarum catervas languidè, ac remissè voluntatis arcu belligeramus? Quid igitur mirum, si præcedant alienigenæ, si suffragia regni præoccupent, si primatu potiantur, & filii regni tanquam increduli proferantur?

Alterum Regni calculum confere spes.

IV. SECUNDUM regni cælorum suffragium confert fiducia in Deum sincera. Fides enim gloriam regni inchoat, fiducia consummat. Illa fundamenta ponit, hæc superædificat; illa dat principium, ista perducit ad summum; illa initia incredulitatis aggreditur, hæc ad consummationem virtutis meditatur.

Apis melliflua Clarevallisensis spem pedi confert, ita ut in via Domini incedenti pes dexter sit fides, sinister spes: Ait enim: *Quemcumque locum Bern. in calcaverit pes vester, vester erit. Pes vester utique spes vestra est, & quantumcumque illa processerit, obtinebit. si tamen tota in Deo figatur, ut firma sit, & minime titubet.* *Psal. 61.*

Et hæc quàm solida, atque excellens fuerit in Ethnicis, palam faciet Chananaea illa mulier, quam Syro-Phœnissam indigerat S. Marcus, id est ex Phœnicia Syriae Provincia oriundam. Hæc è suis finibus egressa lamentabili voce Dominum pro filia incolumitate invocavit: *Miserere mei fili David, filia mea malè à demonio vexatur.* Miserere, quia mitis, & misericors es. *Miserere mei,* quæ angoribus filiae meæ conficior; *Miserere,* quia filius David es, hæres non tam regni, quàm mansuetudinis, ac misericordiæ ipsius. *Miserere, miserere.* *Chananaea fiducia.*

Matth. 23. v. 22.

Cujus voces allapsæ ad aures circumstantiū, & imprimis discipulorum, usque adeo miserabiles visæ, ut nemo esset, qui ipsius adversis non indoleret.

Ad solius autem Domini aures allisæ, perinde tanquam ad petram in spumas abiêre. Quippe vel tempus tantæ conferendæ gratiæ expectans, vel occasionem manifestandæ latentis in corde virtutis subministrans, dissimulavit se audire, & aliò deflectere nitebatur. Quin etiam vehementius pulsantem precibus veluti indignam objurgavit, dicens: *Non est bonum sumere panem filiorum, & dare canibus.* Non est æquum panem doctrinæ, ac gratiarum dispensandum filiis Abrahæ, dispensare catullis belluarum. Non est rationi congruum, margaritas projicere ante porcos.

Ibid.

Quis hîc non despondisset animum? quis non inexorabilem duxisset Dominum? quis non spem omnem impetrandæ salutis deposuisset? At non Chanea. Stetit enim ad hæc fulmina imperterrita, bene gnara nihil esse, quod sacrâ pertinaciâ, piaque importunitate non obtineatur. Itaque unde cadere animo debuit, inde ad exaggerandam fidem, ac fiduciam suam in Christum assurrexit: Reposuit enim: *Etiâ Domine; nam & catelli edunt de micis dominorum suorum.* q. d. Verissimum est, quod oraculo tuo enuntias mi Domine, non subtrahendum esse panem filiis, & catellis in offam opponendam. Verumtamen non eo ipso victa succumbo. Nam etsi pane filiorum, & gratia omnino indigna sum; nihilominus ut catellæ, vel micam unam de mensa filiorum elargiri poteris. Siquidem; etiam catelli edunt de mensa dominorum suorum. Ego certè deinceps catella tua ero, tibi in omnibus fidelissima, & obsequentissima; tibi vilissimis meis

Ibid.

blandiar servitiis, te sequar, nec deseram, quoad benedixeris mihi. *Misere-re mei fili David.* O verè admiranda fides! ô stupenda hujus mulieris fiducia! unde etiam ab ipso Domino celebrari meruit: *O mulier, magna est fides tua, fiat tibi sicut vis.* Verè magna, & supra naturam, quia cùm audiret se canissæ æquari, nequicquam de firmitate spei suæ remisit. Verè magna, quoniam ad speciem inclementissimè habita, de ipsius clementia, ac misericordia neuti-quam desperavit. Verè magna, quia fortissimè nixa in Deo salutari suo.

Tam perfectam, tamque inconcus-sam in omnibus tentationibus, ac angustiis nostris efflagitat à nobis meditata apotheosis. Insurret quantumvis Sathanas, actum esse de nobis, incassum æthera nos pulsare, clausam esse januam anchora spei nullatenus rescindenda. Improperet licèt Angelus de cælo, bestia indigna es regno cælorum, quod tuis voluptatibus postposuisti; indigna omni gratia, quam toties sprevisti; indigna nostro auxilio, quod despuisti; nihilominus spes retinenda, & regerendum. Etiam homines, & jumenta salvabit Dominus. Indignissimum me profiteri egor omni gratia, & auxilio, sed confido in meritis Domini mei Jesu, & ex ipsis usurpo, quidquid mihi defuerit. Non enim ille commodo suo tantum coacervavit meritorum thesaurum, sed meo. Proinde etsi millies indignum proclames, etsi Numen optimum mihi iratum occinas, in hoc ego sperabo.

V. Non omittendus mihi in hoc puncto Centurio hodiernus, quem itidem in conclamata servi pretiosi valedudine

Centurio-
ni spes.

tudine nullos alios accersivisse legimus Galenos, nullas consuluisse Styges, nulla amuleta in stygio pharmacopolio confecta adhibuisse, sed unum solum, ac verum medicum Christum, cum per se, tum per amicos sedulo inquisivisse. Quod citra controversiam homo ethnicus, & ut probabile ab aliis incitatus, fecisset, nisi jam meliore imbutus sensu, sanioem de Christo mentem concepisset; nisi jam eundem plusquam hominem credidisset, in eoque plus spei, quam in aliis omnibus posuisset.

Quid verò filii regni actitant? in quo anchoram spei solidant? quanta in Numen optimum feruntur fiducia? Tantumdem prope est apud plerosque confidere in Domino, ac desperare, commendare se Deo, ac de spe decidere. Si dicat medicus, commenda te Deo, intelligimus actum de vita, nullam spem superesse. Si minister Justitiæ decantet furi; commenda te, jam conijcit sibi restem manere. Si consoletur vicinus vicinum supra re perditam, aut damno illato, suadeatque illud committendum Deo; non aliud intendit, quam abjiciendam esse omnem spem, & curam, damnum esse irreparabile, nec superos illud æquatuos, aut reparatuos. Tota spes plurimorum in amicis, & divitiis, in potentia, & viribus. Quamdiu affluit æther, redundat olla, aspirat aura, tamdiu spes manet inconcussa, ubi defectus ingruerit, periclitatur. Quod itaque mirum, si Dominus subtrahat manum suam, & qui nixi eramus arundini labili, cum confecta prorruamus?

VI. Invadente Jehu ex imperio divino Samariam, & ulciscente sanguinem

Prophetarum, & omnium servorum Domini, cum cuncta plena forent luctu, ac lamentis, cum stagnarent rivis sanguinum compita, cum capita civium in gladio numerarentur, Jezabel tota quanta intenta erat speculis, coloribus, vestibus adaptandis, & concinnandis, Porro Jezabel introitu Jehu audito, depinxit oculos suos sibi, & ornavit caput suum; arbitrata se ducem illum cincinnis suis, & specie, de qua præsumebat, irretituram. Verum eheu fallax spei fundamentum! eheu vota delirantis animæ fugacia! Eadem cerussa, qua infascinare Jehu intendebat, eadem ad ultionem vehementius tanquam elephantem sanguine, inflammavit. Ut primum enim illam ita comptam advertit; illico ut præceptum de fenestra ageretur, præcepit. *Præcipitate eam deorsum.*

Et quoties idem iis evenit, qui spem suam positam habuere in mundo, carne, sanguine? Quoties Numen, tanquam Jehu præcipit in furore indignationis suæ ministris suis: *Ite præcipitate eam.* Præcipitate illum Prælatum ex culmine dignitatis, illum Principem ambitiosum, spes suas nutrientem ex sanguine subditorum. Præcipitate in barathrum contumeliarum illum equitem nimium de se præsumentem. Præcipitate ab officio illum aulicum confidentem in unico Domini sui benevolo oculo. Præcipitate illam Dominam specie sua gloriantem, in infirmitatem quampiam incurabilem. Præcipitate merces, ac divitias institoris illius in sinum profundissimi pelagi. Præcipitate, quod Superi avertant, animam in profundum inferni, non habentem fiduciam in Domino Deo suo.

Fiducia
crine nixa
fragilis.

Ibid. v. 33.

Jezabel
ca. 11.
4. Reg. 9.

Quod

Quod ne cuiquam nostrum eveniat, discamus vel ab ethnica Chananea, spem nostram ponere in Domino Deo nostro. Discamus non abduci diffidentia, si Numen sanctissimum non illico annuat votis, ac precibus nostris. Confidamus non secus ac vicinum illum, vel propter importunitatem daturū, quod petimus. Si enim exemplo non exaudit, probat fidem, spem acuit, patientiam nostram periclitatur. Discamus à Centurione primum, & ultimum refugium apud Christum quærere, non ex Erebo, sed ex Olympo amuleta accersere. Discamus in omnibus spem habere in Domino Deo nostro, si cum Abraham accumbere, & regni jura firmare intendimus.

§. III.

Tertium calculum Regni adjicit Charitas.

VII. **T**ertia causa, eaque princeps proscriptionis filiorum regni est frigidior Charitas in fidelibus, quam in infidelibus respicientibus. Charitas enim condidatos regni efficit, & distinguit inter filios Dei & filios Diaboli. Etsi fides, etsi spes calculo suo nos subvehat, si charitas desit, nihil prodest. *Si habuero, ait Doctor Gentium, omnem fidem, ita ut montes transferam, & si tradidero corpus meum ita ut ardeam, charitatem autem non habuero, nihil sum.* Nihil sum in esse spirituali, in esse gratiæ, in futuro esse gloriæ.

1. Cor. 13. 2.

Hanc etsi nondum formatam, in excellenti tamen inchoatam videre est in hodierno etiam Centurione.

Devenerat is ex consuetudine, ac conversatione inter Judæos, in aliquam ^{Centurionis charitas.} notitiam supremi Numinis, & illico etsi perfidiam suam ob metum ejurare ausus non esset propalam; atamen contestaturus religionem suam erga Deum cæli, & affectus sui in eum mnemosynon æternaturus, Synagogam è fundamentis, in quo coleretur, erexit. *Synagogam ipse adificavit nobis.* Divitias quas vel in bello acquisiverat, vel stipendio meruerat, vel à Parentibus hæreditate acceperat, eas omnes ad cultum Numinis convertit; quatenus ex iis vel gloriæ quidpiam ad extra illi accederet; testatūque redderet, se illum pluris, quam omnem mundi substantiam facere. Quantum hoc, quàmque excellens indicium ipsius animi, quem evidens amoris divini jam se insinuantis argumentum?

At non minùs illustris charitas ipsius in proximum, id est, servum suum. Nullum non lapidem movit, quatenus salus ei redonaretur. Tractavit non ut servum subditum, sed ut filium. Non ad Pandochium quodpiam; aut Probaticam eum misit piscinam in Jerusalem, non amandavit ad stabulum, non manipulum straminis infirmo subjecit, sed in domo sua, in cubili ad id aptato, in molli culcitra fovit, eidemque deservit. Potuitne quidpiam amplius à vernaculo exigi, immo vel à patre sperari? Nonne hic Centurio implevit illam charitatis legem à Domino, & ab ipso dictamine rationis promulgatam: *Quodcumque vultis, ut faciant vobis homines, & vos facite illis?* Nonne dilexit proximum sicut seipsum?

Jam verò quænam charitas multorum

rūm Christianorum, multorum filiorum regni, tam erga Deum, quā proximum?

Quæ dico erga Deum? Quis cultum Dei in tantum promovet, cum possit? Quis illum præfert sincerè omnibus aliis bonis? Grave nunc est, facta tecta templi conservare, quæ olim Antecessores nostri ingenti molimine, ac sumptu erexerant. Arduum quidpiam operis præstare in gloriam Dei, aut etiam lucernam accendere gratuitò. Ita verò orbis cælestes amplexamur, ut pugno terras neutiquam discludamus. Ita terrenis inhiamus, perinde ac si ad ea sola sectanda cum belluis nati essemus. Ita arcam Dei in ara cordis condere contendimus, ne tamen Dagonem amoris proprii profligemus. Judaizamus nimirum, & Deum non nisi in arca colimus, & adoramus.

Quæ item erga proximum? Nolo hinc taxare eos, qui vix non sanguinem exprimunt ex subditis; qui Vatiniano plusquā odio per annos, immò & lu-

stra inter se dissident, qui vitæ, ac fortunæ aliorum insidias struunt. Rarum fortè horum ex cætu hinc reperire est. At quot illorum, qui ipsas pacis notas, in odiorum vertunt Hieroglyphica? Quot, qui aliorum infortuniis adhiñunt? Quot, qui servos languidos, perinde ac ille Amalecita, puerum suum Ægyptium, in aprico destituunt? Quot, qui catellorum majorem, quā proximorum curam gerunt?

Expavescant hi, ne reprobis Judæis jungantur in pœna, qui illis copulantur in culpa. Percellantur, ne viri Ninivitarum in iudicio surgant contra eos, & condemnent illos. Horreant, ne alienigenæ filiorum regni sedes occupent, eosdemque excludant.

Et ne id serò tandem indoleamus, perfectam illorum æmulemur fidem, sectemur spem, flagremus charitate. Illorum induamus mores, ac virtutes, quorum gestimus esse gloriæ, ac coronæ participes.

Amen.

K

CONCIO IX.